

HATÁSVIZSGÁLAT

**Útravaló az élethez a gyermekvédelmi gondoskodásban nevelkedő ellátottak részére
című projekt által elért eredmények hatásvizsgálata.**

EFOP-1.2.7-16-2016-00005

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekvédelmi Központ 2018.02.01-2020.01.31. közötti időszakban valósította meg az **EFOP-1.2.7-16-2016-00005** azonosító számú „Útravaló az élethez a gyermekvédelmi gondoskodásban nevelkedő ellátottak részére” elnevezésű projektet.

A gyermekvédelmi szakellátásban élő fiatalok esetében jellemző, hogy hiányos a szükséges önálló életkezdési, életviteli motiváció. Ezt a helyzetet tovább nehezíti a befogadó közösség érzékenységének a hiánya. A probléma egyik gyökere az, hogy nincs meg a megfelelő családi és korosztályi minta, hiányoznak a szükséges életviteli ismeretek, tapasztalatok.

A tapasztalatoknak, érzelmi kötődéseknek, életviteli ismereteknek a hiánya kihat a fiatalok korosztályi, párkapcsolati, családi életére, meghatározza és korlátozza elhelyezkedési, munkavállalási lehetőségeiket. Ezek a fiatalok nem azonos eséllyel kezdik önálló életüket a családban nevelkedő kortársaikhoz képest. Fennáll a kockázata annak, hogy a gyermekek hasonló életpályát követhetnek, mint a vérszerinti szüleik, azaz a gyermekeiket kiemelhetik a családból és ők is gyermekvédelmi szakellátásba kerülhetnek.

A projekt a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekvédelmi Központ gyermekotthonaiban, lakásotthonaiban és a nevelőszülői hálózat nevelőszülőinél élő gyermekek, fiatal felnőttek számára - az egyéni szükségletekhez igazodva - az önálló életvitelre, a családi életre való alkalmasság kialakítását, fejlesztését, az önálló pénzkezelés elsajátítását, az önfenntartó képesség kialakítását, a társas kapcsolatokban való együttműködés képességének elsajátítását, az áldozattá válás megelőzését, hátrányainak enyhítését célzott megvalósítani.

A projekt eredményeként a 2018- 2020. között **6** kötelező és **5** választható tevékenység körében **321** alkalommal valósult meg fejlesztő, terápiás program; továbbá **12** napon át tartó tábor.

A műszaki szakmai eredmények teljesültek, **565** fő gondozott bevonása megvalósult, a fejlesztésben részt vett szakemberek száma **35** fő, továbbá **153** fő hozzátartozó is bevonásra került.

A programok a Mátészalkai, a Tiszadobi valamint a Nyírbogáti szakmai terület gyermek- és lakásotthonaiban kerültek lebonyolításra. A táborok helyszínei: Győr-Pannonhalma, Eger, Tokaj-Sárospatak, Aggtelek, Pozsony-Prága-Bécs és Észak-Olaszország voltak.

I. A projekt tevékenységeinek bemutatása

1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan támogatható tevékenységek

Pénzkezelési és/vagy gazdálkodási ismeretek elsajátítását (pl. pénzkezelési technikák elsajátítása; háztartási költségvetés tervezését; megszerzett, előállított javaikkal történő gazdálkodást; azok megóvását), célzó programsorozat

A programsorozattal az volt a célunk, hogy a résztvevő ellátottak tanulják meg a gazdaságos háztartásvezetést, valamint a bevételekkel való hatékony gazdálkodást, takarékoságot és az önfenntartást, ezáltal kerüljék el az adósságspirált.

A tevékenységek megvalósítása 3 helyszínen történt meg, szakmai egységenként 2 csoportban, összesen 24 alkalommal.

A programba 96 fő 11-24 év közötti gondozott került bevonásra. A foglalkozásokon 16 fő vett részt alkalmanként.

Szenvedélybetegségek prevencióját célzó programsorozat

A programelemen keresztül kívántuk fejleszteni a résztvevők szenvedélybetegségek kialakulásával kapcsolatos ismereteit, mellyel felhívtuk a figyelmüket a megelőzési technikákra, a veszélyek, következmények kialakulásának formáira.

A tevékenységek megvalósítása 3 helyszínen történt meg, összesen 72 alkalommal.

A foglalkozásokon 16 fő vett részt alkalmanként.

Szexuális felvilágosító célú programsorozat

Nemenkénti bontásban segítettük feltárni a fiatalkorúakban felmerülő problémákat, különös tekintettel a megelőzésre, az áldozattá válás elkerülésére, a nemi betegségekre és azok következményeire biológiai ismereteik kiegészítésével.

A tevékenységek megvalósítása 3 helyszínen történt meg, összesen 18 alkalommal.

A programba 288 fő 11-24 év közötti gondozott került bevonásra. A foglalkozásokon 16 fő vett részt alkalmanként.

Családon belüli kapcsolatokat támogató program, családi nap

Az elsődleges és másodlagos interakciókra támaszkodva kívántuk elérni azt, hogy az egyén sajátítsa el a társas kapcsolatban való együttműködés képességét; és ennek eredményeképpen kialakuljon egy támogató léggör, mely által képessé váljon a problémái leküzdésére.

A tevékenységek megvalósítása 3 helyszínen történt meg összesen 6 alkalommal.

A családi napokon 161-230 fő vett részt alkalmanként.

Mese- vagy mozgásterápiás foglalkozás

A meseterápia révén azt volt a célunk, hogy a személyiségfejlesztést elősegítő belső képek aktivizálódjanak, így lelki fejlődés-utakat bejárva, archaikus problémahelyzeteket érintve a résztvevők megoldásokat tanuljanak meg a saját életükben megjelenő problémák megoldására.

A tevékenységek megvalósítása 3 helyszínen történt meg, összesen 12 alkalommal.

A programba 89 fő 7-14 év közötti gondozott került bevonásra. A foglalkozásokon 6-9 fő vett részt alkalmanként.

Családi életre felkészítő program

A programmal a családtervezés, párkapcsolati tanácsadás, szülői szerepek, gyermekvállalás tevékenységein belül a cél a résztvevők felelősségteljes családtervezés szemléletének kialakítása volt; továbbá, az, hogy a családban rejlő erőforrások feltérképezésre kerüljenek, a családtagok családban betöltött szerepe tisztázódjon és a család szerepe nőjön az egyén életében.

A tevékenységek megvalósítása 3 helyszínen történt meg, összesen 30 alkalommal.
A programba 96 fő 14-24 év közötti gondozott került bevonásra. A foglalkozásokon 16-22 fő vett részt alkalmanként.

2. Választható, önállóan támogatható tevékenységek

14 éven felüliek mozgásfoglalkozása – labdarúgás

A program során futballcsapatok kialakítására került sor, mely elsődlegesen a résztvevők egészséges életmód iránti vágyának fejlesztését célozta meg, és ezzel pozitív jövőképük kialakítását is.

A tevékenységek megvalósítása 2 helyszínen történt meg, összesen 96 alkalommal.
A programba 240 fő 15-24 év közötti gondozott került bevonásra. A foglalkozásokon 16 fő vett részt alkalmanként.

Ügyintézési készségek fejlesztésére irányuló foglalkozás

A foglalkozásokkal azt kívántuk elérni, hogy a résztvevők sajátítsák el a hivatali ügyintézésről a legfontosabb tudnivalókat, a szolgáltató vállalatokkal való kapcsolatfelvétel menetét; és ismerkedjenek meg a banki, pénzügyi, postai ügyintézési formákkal.

A tevékenységek megvalósítása 3 helyszínen történt meg, szakmai egységenként 1 csoportban, összesen 3 alkalommal.

A programba 48 fő 15-24 év közötti gondozott került bevonásra. A foglalkozásokon 16 fő vett részt alkalmanként.

Önismereti kommunikációs konfliktuskezelési foglalkozás

A foglalkozások fő céljaként a megküzdési stratégiák kialakításának elsajátításában való segítségnyújtást jelöltük meg és ezzel a résztvevők pozitív személyiségfejlődést.

A tevékenységek megvalósítása 1 helyszínen történt meg, összesen 5 alkalommal.

A programba 40 fő 11-24 év közötti gondozott került bevonásra. A foglalkozásokon 8 fő vett részt alkalmanként.

14 éven felüliek művészeti foglalkozása - tánc

A program során táncsoportok kialakítására került sor, mely - a labdarúgó foglalkozásokhoz hasonlóan- elsődlegesen a résztvevők egészséges életmód iránti vágyának fejlődését célozta meg, és ezzel pozitív jövőképük kialakítását is.

A tevékenységek megvalósítása 2 helyszínen történt meg, összesen 96 alkalommal. A foglalkozásokon 16 fő vett részt alkalmanként.

A program folyamatába illeszkedő, annak célját erősítő tábor szervezése a gyermekek, utógondozottak, utógondozói ellátottak számára

A kirándulások és a táborok fő célja a hazai és a külföldi természeti-kulturális értékek bemutatása, megismertetése. Fontos volt a résztvevők számára a szabadidő hasznos eltöltésének ezen formájának „bemutatása”, valamint életre szóló élmények, emlékek gyűjtése.

A gyermekek és utógondozói ellátottak részére 4 alkalommal 1 napos kirándulások megszervezésre került sor, 2 alkalommal pedig 5 napos tábort valósítottunk meg.

Alkalmanként 30 fő 6-25 év közötti fiatal vett részt a kirándulásokon illetve a táborokban.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

II. Hatásvizsgálat

A hatásvizsgálat módszere: nevelői visszajelzések elemzése

Pénzkezelési és/vagy gazdálkodási ismeretek elsajátítását (pl. pénzkezelési technikák elsajátítása; háztartási költségvetés tervezését; megszerzett, előállított javaikkal történő gazdálkodást; azok megóvását), **célzó programsorozat**

Az állami gondozásban élő gyermekek önálló életének egyik legnagyobb gátja a pénzgazdálkodással kapcsolatos ismerethiány és a pénz, valamint a vásárolt termékek szinte egyedüli örömforrásként való értelmezése.

Ezen programsorozat résztvevői megismerték a pénzt, mint eszközt, annak értékét, felhasználási módját, valamint bővültek pénzkezelési és gazdálkodási ismereteik.

A gyermekek nagy része a foglalkozások hatására helyesebben és ésszerűbben kezdte el havi zsebpénzét beosztani. Sokan belátták azt közülük, hogy ha valami értékesebb dolgot szeretnének vásárolni maguknak (pl. mobiltelefon, zenedoboz stb.), akkor azt csak spórolással tudják elérni. Sokan belefogtak a „malacperselyes” módszerbe: kiszámolták azt, hogy a kívánt tárgy megvásárolásához havonta zsebpénzük hány %-át kell félre tenniük ahhoz, hogy egy fél éven vagy 1 éven belül megtudják azt vásárolni. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a gyermekek sokkal tudatosabban osztják be a pénzüket. Emelkedett azoknak a száma, akik nyáron elmentek dolgozni (diákmunka), hogy keresetükkel egészítsék ki zsebpénzüket.

Gondozottjaink számára a pénzkezelési és gazdálkodási ismeretek átadása folyamatosan történik. A nevelők bevonják a gyermekeket életkori sajátosságaikhoz igazodva a havi szintű pénzzel kapcsolatos tevékenységekbe (pl: adott hónapban a csoport részére rendelkezésre álló élelmiszerpénz felhasználása), miből mennyire van szükség, mennyi telik ki a pénzből, mit tudnak megvenni, mi az, ami már nem fér bele a keretbe. A csoport hétvégi étlapját közösen készítik el, ezzel is gyakorolva a havi keretből történő gazdálkodást. A zsebpénz és a ruhapénz

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMANYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

felhasználása is szintén a felnőtt és gyermek együtt gondolkodásával, megbeszélésével történik. Ezek a tevékenységek az önálló életre való nevelés fontos részét képezik.

Bankkártya kezelés

A szakiskolás gyerekek ösztöndíjat kapnak, mely összeg az ifjúsági bankszámlájukra érkezik. Ezt az összeget a gyermekek szabadon felhasználhatják, bankkártyájukat felnőtt kísérettel, de önállóan kezelik a város bankautomatáiban. A gyerekek ezeket a pénzfelhasználásokat a gyermekvédelmi gyámjaikkal és a nevelőkkel előre egyeztetik, igyekeznek megállapodni a felhasználandó összeg mértékében és rendszerességében. Itt is kiemelt szerepet kap a takarékosagra nevelés.

Szenvedélybetegségek prevencióját célzó programsorozat

A gyermekvédelmi szakellátásban gyakori probléma a szenvedélybetegségek előfordulása. Sok esetben már igen fiatal korban személyes tapasztalatokkal is rendelkeznek ezzel kapcsolatban. Ennek megelőzésére és visszaszorítására volt hivatott ez az előadássorozat.

A foglalkozásokon részt vevők ismeretei bővültek a szenvedélybetegségekről: legtöbben különbséget tudtak már tenni a legális - illegális kifejezések között, a fogalmakat megfelelően alkalmazták. Szituációs játékokon keresztül valós élethelyzeteket próbáltak ki, helyes magatartási formákat sajátítottak el. Felismerték a drogok mentális és fiziológiai hatásait. Bővültek az illegális szerekkel kapcsolatos alap- és jogi ismereteik. Énképük, önismeretük pozitív irányban fejlődött.

Gondozottjainkra leginkább a dohányzás veszélyei leselkednek. A házirend szabályai tiltják a dohányzást, de a gyermekek intézményen kívül töltött idejét nem áll módunkban kontrollálni. A nevelők elsősorban a prevencióra fektetik a hangsúlyt: egyénileg alkalomszerűen, illetve a csoportokban havi rendszerességgel beszélgetnek a gyermekekkel a dohányzás káros hatásairól, a szenvedélybetegségekről a programsorozat szakmai anyagát felhasználva. Többször vetítettünk ezzel kapcsolatos filmeket is.

Vannak fiataljaink között aktív dohányosok. Közülük többen belátták azt, hogy ez a szenvedélybetegség milyen károkat okoz, okozhat egészségükre nézve, és ennek hatására

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZAG
KORMANYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

igyekeztek, igyekeznek mérsékelni a cigaretta fogyasztását. Ők példaként állnak a fiatalabb korú gyermekek előtt ezzel is segítve a felnőttek prevenciós munkáját.

Szexuális felvilágosító célú programsorozat

Az intézményünkbe bekerülő gyermekek átlag életkora 12-14 év. Ebben az életkorban a szexualitás és a másik nem iránti érdeklődés még inkább előtérbe kerül. A szexuális felvilágosítás kiemelten fontos, hiszen a gyermekek előbb-utóbb összeszedik az információmorzsákat a témáról a barátoktól, internetről – és egyáltalán nem biztos, hogy megbízható, szakmailag hiteles forrásokból tájékozódhatnak a szexről és annak következményeiről.

A szexuális felvilágosító foglalkozásokon részt vevő gyermekek megismerték a női és a férfi nemi szervek felépítését és működését, azok a reprodukcióban betöltött szerepét, a különböző védekezési formákat és azok hatásait a szervezetre, a terhesség folyamatát, a magzatra káros hatásokat (dohányzás, alkoholfogyasztás, különböző betegségek stb.), illetve az abortusz lehetőségét és annak következményeit. Tájékozottabbá váltak a nemi úton terjedő betegségekkel kapcsolatban. A szexualitás testi vonatkozásai mellett az előadó, annak érzelmi hátterére is nagy hangsúlyt fektetett.

A cél a gyermekekben az egészséges szexuális élet és szexuális kultúra kialakítása volt, illetve az, hogy megismerkedjenek a családi élet, a helyes szexuális magatartás kérdéseivel, és felkészüljenek a felelős és örömteli párkapcsolatokra.

A projektet követően intézményünk okleveles ápolója évente több alkalommal csoportszinten tart szexuális felvilágosítást gondozottjaink számára nemi bontásban. A foglalkozásokat követően azt tapasztalják a nevelők, hogy a gyermekek sokkal nyíltabban, bátrabban mernek beszélni ezekről a dolgokról, érzéseikről, gondolataikról és bátrabban mernek segítséget is kérni. Kérdéseikkel – először - a legtöbben már nem csak a barátaikhoz fordulnak, hanem nevelőikhez is.

Családon belüli kapcsolatokat támogató program, családi nap

A családi nap megrendezésével a gyermekek és fiatalok könnyebb társadalmi integrációját és a családi kapcsolatok szorosabbá tételét tűzte ki legfőbb célul intézményünk.

A családi napok nagyon jó hangulatban teltek el. Gondozottjaink örültek, hogy viszont láthatják hozzátartozóikat ezeken a különböző programokkal is színesebbé tett rendezvényeken is. A közösen eltöltött idő szorosabbá tette a családi kapcsolatokat. A gyermekek feltöltődve, jókedvűen tértek vissza intézményünkbe, mely nagyon jó hatást gyakorolt a csoportok mindennapjaira (pl.: kevesebb konfliktus, erősebb csoportkohézió).

Minden résztvevő gondozottunk boldogan emlékszik vissza ezekre a napokra, és nagyon várja már a következő alkalmat.

Intézményünkben folyamatosan törekszünk a meglévő családi kapcsolatok fokozott erősítésére, a gyermek személyiségfejlődését elősegítő kapcsolatok felkutatására, lehetőségeinek kiaknázására, családba való visszakerülésük elősegítésére.

A pandémiás helyzet miatt - a projekt lezárását követően - nem állt módunkban családi napokat tartani, de amint lehetőség nyílik rá, szeretnénk ezen túl ilyen formában is összehozni a családokat.

Mese- vagy mozgásterápiás foglalkozás

A mese olyan lelki táplálék, mely megnyugtatja a gyermekeket, ilyenkor nemcsak kifelé figyelnek, azaz a mesére, hanem befelé, a gondolataikra is. Elképzelnék egy fantáziavilágot, és a mese történésein keresztül az őket ért ingereket is feldolgozzák. Ez azonban nemcsak belső lelki világukra vonatkozik, hanem a világ dolgaira is: a mese segít abban, hogy megértsék a mindennapi történéseket, viselkedéseket és szokásokat, következtetéseket vonjanak le és észre vegyenek ok-okozati összefüggéseket.

A mese problémamegoldó készséggel is felruházta a gyermekeket: segített nekik logikusan átlátni a helyzetet, értelmezni azt, véleményt formálni és a pozitív kimenetelre törekedni. A

mese fontos szerepet játszott az érzelmi intelligenciájuk kialakulásában és formálódásában, mivel empátiára tanította a gyermekeket, és egyfajta erkölcsi iránytűként is működött számukra. A mese által fejlődött a kreativitásuk is. (Sokkal többen bekapcsolódtak a meghirdetett rajzpályázatokba, mint előtte.)

A meséknek komoly személyiségfejlesztő és stresszoldó hatása volt gondozottjainkra. A foglalkozások után észrevehetően csökkent a csoporton belüli konfliktusok száma, a gyermekek kevésbé voltak feszültek, és hatására a gyermekek és felnőttek közötti együttműködés is gördülékenyebbé vált.

A projekt után, a mese pozitív hatásait felhasználva a nevelők „Mesedélutánok”- at tartanak havi rendszerességgel. Pszichológusunkkal folyamatosan egyeztetve olyan meséket olvasnak, illetve vetítenek le a gyermekeknek a csoportokban, amelyek pozitív hatással vannak személyiségük kibontakoztatására, fejlődésére. A tapasztalatok azt mutatják, hogy ez a szabadidős tevékenység lecsendesíti a legnyugtalanabb gyermekeket is.

A gyermekek várják ezeket az alkalmakat, sokszor ők választanak mesét. Ezek a meseválasztások jutalomként is működnek, például „az választ ma mesét, aki a héten a legtöbb jó jegyet kapta az iskolában”. Igény szerint a mesét a tevékenység végén megbeszélik, aki szeretné, elmondhatja az azzal kapcsolatos gondolatait, érzéseit. A mesékhez rajzos és színezős foglalkozásokat is kapcsolunk, melyeket főként a fiatalabb gyermekek igényelnek.

Családi életre felkészítő program

A család kiemelkedő jelentőségű a gyermekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában.

A foglalkozások segítséget nyújtottak a résztvevők számára a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetítettek a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. A gyermekek és fiatalok képessé váltak felismerni és megfogalmazni a családban betöltött szerepeket, feladatokat.

A résztvevők között voltak olyanok, akik a foglalkozást tartó - kívülálló - szakembertől jobban elfogadták a családi élettel kapcsolatos tényeket, szabályokat. Ezt követően már ők is

jobban megfogadták nevelőik tanácsait. A felnőtt és gondozott közötti együttműködés gördülékenyebbé és hatékonyabbá vált.

A lakás- és gyermekotthonaink neveltjei kis közösségekben élnek, ahol igyekeznek olyan feltételeket biztosítani, amivel képesek megközelíteni a valós családi élethelyzeteket. Intézményünk napirendje is ezen értékek és feladatok mentén került kialakításra. A családi életre való felkészítés ezáltal a gyermekek mindennapi életének részét képezi.

A programsorozat így a nevelők ilyen irányú, folyamatosan végzett munkáját is támogatta.

A foglalkozások szakmai anyagát felhasználva nap, mint nap a családi életre készítik fel felnőtt dolgozóink a gyermekeket. Személyes tapasztalatok megosztásával, sok-sok beszélgetéssel próbálják szemléltetni az intézményen kívüli élet örömeit, nehézségeit.

14 éven felüliek mozgásfoglalkozása – labdarúgás

A fizikai aktivitásnak, a sportnak bizonyítottan jótékony hatása van az ember testi – lelki – mentális állapotára. Erősíti az immunrendszert, növeli az önbizalmat, javítja a hangulatot, oldja a stresszt.

Intézményünkben nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy biztosítsuk a gyermekek számára a rendszeres sportolási lehetőségeket.

A 14 éven felüliek mozgásfoglalkozása a projektben a labdarúgás volt.

A gyermekeknél a motorikus képességek, a figyelemkoncentráció ennek hatására fejlődött. Erősödött az állóképességük, néhány túlsúlyos gyermeknél súlycsökkenést is megfigyeltek a nevelők.

A csapatjátéknak fontos közösségformáló ereje is volt. A foglalkozásokon legtöbbször egy csoportból több gyermek is részt vett. A nevelők az ő esetükben azt tapasztalták, hogy az így együtt töltött idő jobban összekovácsolta a gyerekeket. A közösség tagjai még jobban megismerték egymást, toleránsabbá váltak egymással szemben. A sportolás csökkentette a gyermekekben a szorongást, feszültségük levezetődött, ami által a konfliktusok száma is kevesebb lett.

A gyermekek szabálytudata erősödött: például kevesebb volt esetükben a házirend megsértése.

A közös sportolás örömforrást is jelentett a gyermekeknek, mindig nagyon várták ezeket az alkalmakat. A rendszeres testmozgás erősítette a gyermekek immunrendszerét, a megbetegedések száma érezhetően csökkent.

A projekt után a labdarúgás, mint szabadidős tevékenység szervezett és kötetlen formában egyaránt működik, annak közösségformáló és csoportösszetartó erejét a mindennapi életben, tevékenységekben is tapasztaljuk. Az egyéb szabadidős tevékenységekben való aktív részvétel és kitartás pozitív irányba fejlődött és fejlődik a mai napig is. A csoportokban a korábbiakhoz képest ritkábban kialakuló konfliktushelyzeteket a nevelők segítségével könnyebben tudják megoldani, a napi tevékenységek szervezésében is nagyobb együttműködés tapasztalható.

Ügyintézési készségek fejlesztésére irányuló foglalkozás

Az egyik legnagyobb kihívást számunkra a fiatalok önálló életre való felkészítése jelenti. A programsorozat lehetővé tette, hogy a résztvevők mindennapi életéhez kapcsolódó készségi fejlődjenek, a hivatali ügyintézés intézményeit és alapvető eljárásait megismerjék, a munkavállaláshoz szükséges ismereteket és készségeket elsajátítsanak.

A foglalkozások hatására a fiatalok önállóbbá váltak ezen a területen: bátrabban és magabiztosabban gondolkodtak ügyeik intézésére, többen önállóan kerestek magunknak nyári diákmunkát, valamint kis segítséggel önállóan írják meg önéletrajzaikat. A diákmunkához kapcsolódó sikeres állásinterjúk pedig azt erősítik, hogy ezek a foglalkozások elérték céljukat.

Az ügyintézési készségek fejlesztése is a mindennapi önálló életre való nevelés részét képezi intézményünkben. A nevelők havi rendszerességgel tartanak ilyen témájú foglalkozásokat – a szakmai anyagot felhasználva - a 14 éven felülieknek. A fiatalok nagyon érdeklődőek, aktívan bekapcsolódnak a munkába. Az eddig megszerzett ismereteik és a kérdéseikre kapott válaszok segítségével tisztul a hivatalos ügyeik ügyintézési folyamata, ennek köszönhetően több gyermeknek sikerült diákmunkát találni és ott helytállni.

Önismereti kommunikációs konfliktuskezelési foglalkozás

Az állami gondozásban élők legtöbb esetben nem rendelkeznek valós énképpel, önértékelésük alacsony. Komoly érzelmi és viselkedési gondokkal küzdenek, problémájuk van az őszinte, nyílt kommunikációval és nem mindig a megfelelő konfliktuskezelési stratégiákat alkalmazzák.

Ezek a foglalkozások a résztvevők reális énképének kialakításában, illetve a megfelelő konfliktuskezelési technikák elsajátításában segítettek.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a tréningek hatására csökkentek a konfliktusok, a gyermekek nézeteltéréseik nagy részét megfelelően tudják kezelni. A reálisabb énkép a megfelelő pályaválasztást is segíti.

Az önálló életre való felkészítés az intézményünkben dolgozó felnőttek mindennapi munkájának részét képezi, folyamatos a gyermekek gondozása, nevelése. Célunk a bizalmi kapcsolat kialakítása, mely révén a gyermekek biztonságban érezhetik magukat. Mindezeknek alapja a gyermekek személyiségének alapos ismerete.

14 éven felüliek művészeti foglalkozása – tánc

A tánc a mozgás egyik legszínesebb és legszórakoztatóbb módja, amelynek számos pozitív hatása van az ember testi-lelki-mentális állapotára. Erősíti az immunrendszert, növeli az önbizalmat, javítja a hangulatot, oldja a stresszt. Általa az ember toleránsabb, együttműködőbb lesz.

A foglalkozásokon az eltérő csoportokból érkező fiúk és lányok együtt vettek részt. A vegyes csoportok lehetővé tették az intézményen belüli új kapcsolatok kialakulását, a meglévők elmélyülését. Új barátságok születtek, a meglévők erősödtek.

A résztvevők vidáman és lelkesen érkeztek vissza a táncórákról, és örömmel várták a következő alkalmat. Sok esetben a csoport egészére is jó hatással volt ez a felfokozott jó hangulat.

A gyermekek a foglalkozások után érezhetően kiegyensúlyozottabbak voltak, ami nagyban hozzájárult a csoportokon belüli konfliktusok csökkenéséhez.

A rendszeres tánc, mint aktív mozgásforma erősítette a résztvevők immunrendszerét és állóképességét. Ritkábban betegedtek meg, kevésbé voltak fáradékonyak a programsorozat előtti időszakhoz képest.

A tánc fejlesztette a gyermekek memóriáját, figyelmét és a motorikus képességeiket is. Személyiségük pozitív irányba fejlődött: toleránsabbá és magabiztosabbá váltak, nemi identitásuk erősödött. Tudásuk bővült a táncművészeti kultúráról, és a szabadidő hasznos eltöltésének egy újabb formáját ismerhették meg.

A nevelők a fentiekben felsorolt pozitív hatásokat érzékelve biztatják a gyermekeket a táncórákon való részvételre. Azok a csoportok, ahonnan táncolni járnak a gyerekek, sokkal kiegyensúlyozottabb, nyugodtabb a légkör. Kevesebb a konfliktus, a mindennapi élet gördülékenyebben zajlik.

Több szakmai egységünkben a mai napig működnek a tánc csoportok. A pandémiát megelőzően a mátészalkai telephelyen működő Karaván és Varázscipők Junior tánc csoport több országos szintű meghívásnak tett eleget, valamint több megyei és országos szintű megmérettetésen ért el szép eredményeket.

A pandémia alatt – a megfelelő óvintézkedéseket betartva - tovább folyt a tánc oktatása. Jelenleg havi szinten több alkalommal járnak a gyermekek táncórákra. Táncosaink nagyon szeretik és várják ezeket az alkalmakat, az ott tanult tánc lépéseket a megyei és országos rendezvényeken túl az intézményi közös ünnepek („Ki Mit Tud”, Farsang, Karácsony, stb.) alkalmával is be tudják mutatni.

A program folyamatába illeszkedő, annak célját erősítő tábor szervezése a gyermekek, utógondozottak, utógondozói ellátottak számára

Intézményünkben kiemelt szerepet kap a pozitív életvezetési minták nyújtása az itt élő gyermekek számára. Ennek részét képezi a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló példaadás, példamutatás. A kirándulások és a táborok megszervezése – lebonyolítása ezt a cél szolgálta.

Fontosnak tartjuk hazánk és lehetőség szerint a környező országok természeti-kulturális értékeinek bemutatását gyermekeink számára. Ezek által ismereteik bővülnek, az együtt töltött idő összekovacsolja a csoportot, a gondozott gyermekek személyisége pozitív irányba fejlődik. Az intézményen kívül ilyen formában együtt töltött idő alkalmas a felnőtt-gyermek kapcsolatok javítására, elmélyítésére, az életre szóló élmények közösen történő megélésére.

A kirándulások és a táborok résztvevőin határozottan tapasztalhatóak a pozitív változások. Ezek a gyermekek és fiatalok sokkal nyitottabbak a világra, hálásak ezekért a lehetőségekért, gyakran elevenítik föl a táboros napok eseményeit. A többiek számára – aki nem vettek részt ezeken a kirándulásokon - ez motiváló erőként hat, mivel a részvétel alapja érdemi, így igyekeznek megfelelő viselkedéssel kivívni a következő kiránduláson való részvételt.

Intézményünkben élő gyermekek a projektet követően is számos kiránduláson és táborban vettek/vesznek részt. A kirándulások egy részét a gyermek-, illetve lakásotthonok településeihez közel eső területekre szervezzük, pl: kerékpártúrák, Szamosmenti Sulyom tanösvény (Géberjén), Harangod, Túristvándi, Csillagszem túra, Nyíregyházi Állat- és Vadaspark, más részét több napos táborozásként, több gyermek turnusban szervezve: Erzsébet táborok, Zamárdi, Balatonlelle, Balatonboglár, Bogács és Eger. A táborok között van tematikus tábor is, hiszen rendszeresen részt veszünk a Varázscsepp tánc-táborokban is. Határon túli üdülésünk volt 2021-ben Horvátországban, ahol a három szakmai területről 30 gyermek vett részt a rendkívül gazdag kiránduláson.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZAG
KORMANYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFECTETÉS A JÖVŐBE

III. ÖSSZEGEZÉS

2018. február 1. napjától 2020. január 31. napjáig valósult meg a Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Gyermekvédelmi Központ EFOP-1.2.7-16- 2016-00005 azonosító számú „**Útravaló az élethez a gyermekvédelmi gondoskodásban nevelkedő ellátottak részére**” elnevezésű projekt.

A hatásvizsgálat megvalósulása felnőtt visszajelzések, tapasztalatok elemzésével valósult meg. A visszajelzések a projekt gyermekekre gyakorolt hatásaira irányultak. Minden érintett lakás- és gyermekotthonban az ott dolgozó felnőttek (nevelők, gyermekfelügyelők, pszichológusok, fejlesztőpedagógusok, gyermekotthon vezetők) tapasztalatai kerültek összegzésre ebben a dokumentumban.

A hatásvizsgálat eredményeként megállapítható, hogy minden területen pozitív irányú változás valósult meg. A kitűzött célok és feladatok megvalósultak. A résztvevők ismeretei bővültek, a foglalkozási tervben megjelölt készségeik és képességeik fejlődtek.

A projekt befejezését követően is lehetőséget biztosítunk gondozottaink számára a különböző szervezett programok, képességfejlesztő foglalkozások, szabadidős tevékenységek, terápiás foglalkozások keretében a hátrányaik leküzdéséhez, a devianciák csökkentéséhez. Legfontosabb célunk, hogy a gyermekeknek biztonságos, szeretetteljes légkörű otthont teremtsünk; valamint felkészítsük őket az önálló életre, melyhez reális énképpel, az új ismeretekre nyitott személyiséggel rendelkezzenek.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZAG
KORMANYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE